

Владика Николај Велимировић Охридски Пролог

Успеније Пресвете Богородице. Господ који је на Синају заповедио петом заповешћу: *поштуј оца свога и матер своју*, показао је примером Својим, како треба поштовати родитељку своју. Висећи на крсту у мукама, Он се сети Матере Своје и показујући на апостола Јована рече јој: *жено, ето ти сина!* Потом рече Јовану: *ето ти матере!* И тако збринувши Своју Мајку, Он издахну. Јован имаше дом на Сиону у Јерусалиму, у који се настани и Богородица и оста да живи до краја својих дана на земљи. Својим молитвама, благим саветима, кротошћу и трпељивошћу она много помагаше апостолима Сина свога. Нарочито је често походила Голготу, Витлејем и гору Јелеонску. Од њених дужих путовања помиње се њена посета св. Игњатију Богоносцу у Антиохији, посета св. Лазару четвородневном, епископу кипарском, посета св. Гори коју је она благословила, и бављење у Ефесу са св. Јованом за време великог гоњења хришћана у Јерусалиму. У својој старости она се често молила Господу и Богу своме на Јелеонској Гори, на месту Вазнесења Његова, да је што пре узме из овога света. Једном приликом јави јој се архангел Гаврил, и објави јој, да ће кроз три дана бити упокојена. И даде јој ангел Божји једну грану палмову, која ће се носити при њеном спроводу. С великом радошћу она се врати дому пожелевши у срцу, да још једанпут у овом животу види све апостоле Христове. Господ јој испуни ову жељу, и сви апостоли, ношени ангелима и облацима, наједанпут се сабраше у дом Јованов на Сиону. Са великом радошћу виде она свете апостоле, охрабри их, посаветова и утеши; потом мирно предаде дух свој Богу без икакве муке и болести телесне. Апостоли узеше ковчег с телом њеним, од кога излажаше ароматни мирис, и у пратњи мноштва хришћана пренеше у врт Гетсимански у гробницу св. Јоакима и Ане. Од злобних Јевреја заклањаше их облак по Промислу

Божјем . Неки свештеник јеврејски, Атоније, дохвати рукама ковчег у намери да га претури, али у том часу ангел Божји одсече му обе руке. Тада он завапи апостолима за помоћ, и би исцељен пошто изјави своју веру у Господа Исуса Христа. Апостол Тома беше изостао, опет по Божјем Промислу, да би се тако опет открила једна нова и преславна тајна о Светој Богородици. Трећег дана стиже и он, и пожели да целива тело Свете Пречисте. Но када апостоли отворише гроб, нађоше само плаштаницу, а тела не беше у гробу. Тога вечера она се јави апостолима - мноштвом ангела окружена, и рече им: "Радуйте се, ја ћу бити с вама навек." Не зна се тачно, колико стара беше Богородица у време успенија свога, али преовлађује мишљење, да је била прешла 60 година свога земног века.

Протојереј Александар Шмеман

Литургија и живот

ОСВЕЋЕЊЕ ВРЕМЕНА

Спомен на Пресвету Дјеву и Богородицу Марију

Оно што сам досад описивао, ипак, није једини садржај литургијске године. Ова укључује и други циклус посвећен сећању на Пресвету Дјеву Марију. Тај се циклус састоји од следећих главних празника (по старом календару): *Рођења Пресвете Богородице* 8. септембра, *Ваведења* 21. новембра, *Благовести* 25. марта, *Сретења* (увођења нашег Господа у храм) 2. фебруара, и, на крају *Успења* (тј. Уснућа, смрти Пресвете - 15. августа). Ови нас празници подсећају на различите тренутке из живота Богородице, али не представљају пуке успомене. Они нам заправо откривају какав је људски живот у своје савршенству, јер је Дјева Марија за нас - Мајка Божија и, отуда најбољи, врхунски и савршени плод људскога рода. У њој ми препознајемо оно што је Бог од човека прижељкивао када га је створио. Гледајући њену чистоту, њену љубав према Богу, њено савршенство, ми схватамо да све су наше мисли типа - "ја сам добар", "ја сам лош", "ја сам гори", "ја сам бољи", сасвим лишене смисла. Када мислимо на њену небеску љубав и на читав њен живот, постајемо свесни да је управо *такав* живот истински људски

живот, и тако увиђамо колико смо уствари далеко од њега.

Зато празник *Рођења Пресвете Богородице* представља не само спомен (подсећање) на њено рођење, него и откривање истинског значења сваког човековог доласка на свет. Чим се родимо, ми већ почињемо да испуњавамо своје људско назначење. А то значи да - у сопственој ситуацији и нама само даним условима - испуњавамо оно што је била испунила Пресвета Богомајка. А шта је то она испунила? Пре свега, она је била уведена у Храм, а исто то се дешава и нама: и нас такође уведе у храм, Крштењем и Миропомазањем. То значи да се на неки начин издвајамо из света и да ступамо у истински живот у Богу, да се наш живот посвећује и предаје Богу, *Ваведење Пресвете Дјеве* је празник захваљујући коме можемо разумети шта би имало да значи наше посвећивање Богу.

Затим долази празник *Благовести*: спомен, (под)сећање на јединствено благовештење (јављање добре вести) Богородици јесте истовремено и благовештење свакоме од нас шта ми имамо да чинимо у овоме свету. Јер, сви ми имамо неко призивање, које није просто то да "успемо" у животу, него, управо, да испуњавамо Вољу Божију, Божији јединствени "план" са сваким од нас понаособ. На ову блавест Богородица је одговорила - "да". И то њено - "да", и чини могућим наше "да" Богу, јер је баш оно и омогућило Христов долазак к нама. У Пресветој Дјевини и Богомајци се радост послушности Божијој вољи ("нека буде воља Твоја") не само открила него и заиста даровала нама.

Следи празник Сретења о коме Пресвета *принеси своје* дете Богу. Овај празник није од значаја само за мајке, но и за све људе листом. Због тога што је истински смисао нашега живота, и свега, у томе да и живот и све друго своје приносимо Богу. Понекад говорећи о нечему што волимо или за шта бринемо ми кажемо "То је моје чедо!" Али, без обзира на то шта је то наше "chedo", ми га морамо принети Богу. Истински људски живот почиње поимањем да све припада Богу и да нема веће радости од приношења Богу онога што Богу и припада. Ми на Литургији кажемо: "Твоје од Твојих, Теби приносећи..." Јер, тек када смо га у

радости, благодарењу и љубави принели Богу, све и задобија свој истински смисао и ми га тек онда заиста притежавамо (поседујемо).

Коначно, последњи празник овога циклуса јесте *Успење*, празник, "уснућа или смрти" Пресвете Богомајке. Лето је на измаку, плодови и цветови су прекрасни, лишће почиње да се злати и румени, ипак још увек пуно живота. Природа је испунила себе и чини се да је све достигло своје савршенство. И усред тог прекрасног света, ми радосно прослављамо упокојење Богородице и тврдимо да Пресвета није била напуштена у смрти. Јер, њена љубав била је тако велика, тако велика је била и сила светлости коју је у себи имала и сила њеног живота са Богом, да ју је Христос отргао од смрти. И тиме, управо њеним вазнесењем почело је и васкрсење свију нас. Овај празник открива нам Богородицу као први плод Христовога Васкрсења. Али оно што се десило Њој, дешава се и нама, њен пут је и наш пут. сагледавање свих ових Богородичиних празника јесте сагледавање читавог живота кроз Њу као савршено људско биће.

Исто важи и за сагледавање и спомен - прослављање свакога дана у црквеној години, посвећеног увек некоме од *Светих*, на пример Јовану Претечи, Апостолима, Преподобнима..., за спомен свакога светитеља и свих њих заједно.

Тако ми живимо не само у времену о коме читамо у новинама - у времену политичких збивања, малих и пролазних радости, страдања и трагедија, него и у времену у коме је покољење за покољењем изнедравало оне које ми називамо *Светима*. Они јесу живи, они су *са нама*, и у свакој Божанственој литургији ми их све спомињемо. Ово живо присуство Христа, и око Њега, Богородице, Светог Јована Претече и свих Светих - ово чудесно јединство свих које постоји у Христу - јесте темељно искуство Цркве. Видимо сада да литургијски годишњи циклус није само след дана од којих неки треба да буду верски прослављани, док су неки "профани". Тај циклус је, пре свега окушање и искуство "новога времена", наше усвајање (примање) божанскога дара. Бог нам је даровао све ове празнике и, сваким од њих посебно, - чудесан дар Своје Радости.

О, радосне вести,
радуј се Пречиста,
ти нам роди Христа!

О, радосне вести,
радуј се Девице,
Светла Голубице!

Радуј се Марија,
радуј Благодатна,
Ти капијо златна!

Радуј се Пречиста
Небесна невесто
Ти си Божији престо.

О купино сјајна
неопалимаја, Марија,
Зоро новог сјаја.

Храму си служила,
Богу се предала,
Храмом си постала.

Радуј се Послушна,
Бог Те послушао,
славом увенчао.

О радуј се сузна,
сузом омекшана,
духом просејана.

Радуј се Марија,
радуј Благодатна,
Ти капијо златна!

www.crkvauobrenovcu.rs

Празници Пресвете Богородице

Успење Пресвете Богородице Велика Госпојина

Српска Православна Црквена Општина Обреновац
info@crkvauobrenovcu.rs • www.crkvauobrenovcu.rs